
ANTIKVARIAT MATS REHNSTRÖM

NYHETSREV 260 ÄLDRE VARIA 28 APRIL 2015

*Jakobsgatan 27 nb | Box 16394 | 103 27 Stockholm | tel 08-411 92 24 | fax 08-411 94 61
e-post: rehnstroem@svaf.se | www.matsrehnstroem.se*

ÖPPET TORSDAGAR 15.00–18.30

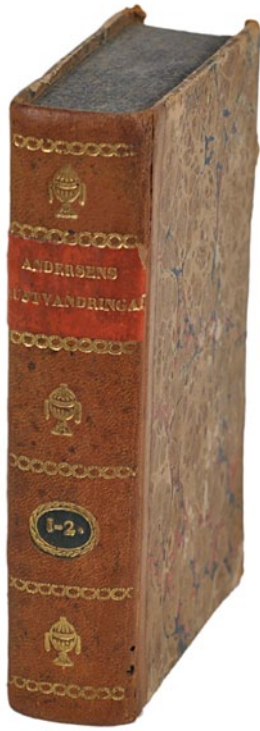
DETTA NYHETSREV innehåller 25 äldre böcker och många av dessa är bundna i samtida band. Sydsvenska är banden på ANDERSEN, SCHOPENHAUER och WADMAN och de två sistnämnda arbetena härrör ur JOHAN FREDRIK NATHELLS bibliotek som såldes på auktion i Lund 1851.

Bland böckerna märks ett fint exemplar av första upplagan av 1819 års psalmbok, ett intressant samlingsband med skrifter av LORENZO HAMMARSKÖLD och HÜBNERs geografihandbok i Lars Salvius översättning. Vidare finns här en del topografi, bland annat ERNST MORITZ ARNDTS *Resa genom Sverige* och TOLLSTORPS *Beskrifning om Södermanland*, sammanställd efter långa fotvandringar i landskapet.

Antikvariatet har som vanligt öppet mellan 15:00 och 18:30 på torsdag som detta år infaller på Valborg.

Med vänliga hälsningar!

MATS REHNSTRÖM

1. ANDERSEN, H. C. **En skalds lustvandringar i Tyskland, Italien, Grekland och Orienten.** Öfversättning efter danska originalet "En digters bazar". I-II. Norrköping, Östlund & Berling, 1842-43. 12:o. 3-251,(1) + (10),261-596 s. Ngt nött samtida hfrbd med guldornerad rygg, röd titeletikett, mörkgrön oval nummerskylt och blåstänkta snitt. Ryggen lite blekt och med några småstänk. Litet maskhål nedtill i främre ytterfalsen och in i häftningen fram till s. 33. Några smånoteringar och en lackfläck på främre pärmens insida. Försättsbladet urrivet. Inlagan delvis ganska lagerfläckig. Smutstitelbladet saknas. ★1000

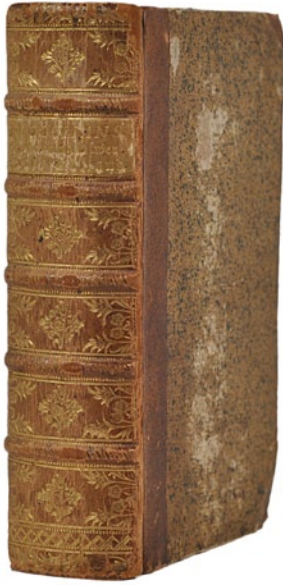
Originalen, "En digters bazar", utkom 1842. Översatt av K. J. Ekeblad. Andersen besöker bl.a. München, Tyrolen, Rom, Sicilien och Malta. Han far sedan över Medelhavet till Grekland och Turkiet, därefter över Svarta havet via Donau till Budapest och Wien. Det sista avsnittet är bland annat tillägnat Fredrika Bremer.

2. ARNDT, E. M. **Resa genom Sverige år 1804.** I-IV. Öfversatt af J. M. Stjernstolpe. Karlstad, E. Höijer, 1807-08. 8:o. (2),196 + 220 + 200 + 128,121-176 s. Två trevliga men aningen nötta samtida hfrbd med rikt guldornerade ryggar, titeletiketter och runda nummerskyltar samt blåstänkta snitt. Första volymens försättsblad urrivet. Inlagan med en del fläckar här och var. Lagat övre hörn på s. 49-50 i del I. Fläckar på s. 149-54 och 182-88 i del III. Nära samtida notering i nedre marginalen i del I apropå ålar: "Efter Trollhättans öppnande finnes nu tillräckeligt öfver allt i Wänern". Med en nogsamt överstruken signatur och J. Sebenius namnteckning. ★3000

Bring Itineraria svecana 345. Aberstén Bibliographia Gothoburgensis 223. Brings kollationering av fjärde delen är felaktig då tryckaren av misstag låtit två Q-ark med samma paginering men olika innehåll följa på varandra. Originalen, "Reise durch Schweden im Jahre 1804", utkom 1805-06. En ny svensk upplaga av de tre första delarna trycktes 1813-17. Del I-II innehåller mycket omfattande skildringar från Västergötland och Göteborg, bl.a. omtalas ett besök hos Pehr Tham på Dagsnäs. I del III skildras bl.a. samerna och norra Sverige och i del IV går färden söderut igen. Exemplaret har eventuellt tillhört Johan Adolf Sebenius (omkring 1747-1832) som var assessor och hovrättsråd i Stockholm.

3. BROOCMAN, C. F. **Beskrifning öfver the i Östergötland befinnelige städer, slott, sokne-kyrkor, soknar, säterier, öfver-officers-boställen, jernbruk och prestegårdar, med mera.** Utgifwen och til trycket befordrad. (I)-II. Norrköping, J. Edman, 1760. 8:o. (16),200 + 780 s. Ngt nött men fint samtida hfrbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg och beige titeletikett. Stänkta snitt. Binden med nötmärken och pärmhörnen stötta. För- och eftersättsblad avlägsnande och främre pärmens insida med spår av raderade namnteckningar. Lätt bruntonad och delvis med smärre lagerfläckar. Bra ex. ur Emil Hultmarks bibliotek. ★5000

Warmholtz Bibliotheca historica Sueo-Gothica 439, som dock menar att "registret är ganska ofulkomligt och illa gjort." Ranius Böcker om Östergötland 94. Rahmström Bidrag till en bibliografi om vallonerna 53. Detta exemplar i den utökade varianten med tryckta dedikationer riktade till Nils Palmstierna, G. A. Lagerfeldt och A. O. Rhyzelius samt med verser av A. Hagelius och C. Brunckman. I "Svenskt biografiskt lexikon" kallas arbetet den "första utförligare landskapsbeskrivningen i vår litteratur" tillsammans med Salvius Upplandsbeskrivning.

4. (BURCKHARDT, J. G.) **Anmärkingar på en resa ifrån Leipzig til London**, i bref til et fruntimmer. Öfversättning. Västerås, J. L. Horrn, 1789. 8:o. 133,(3) s. Ngt nött hfrbd från mitten av 1800-talet med sparsamt guldornerad rygg och stänkta snitt. Minimala maskhål upptill i falsarna. Bra inlaga. Med en oidentifierad namnteckning, C. M. Carlanders exlibris och en liten syltburksetikett på insidan av främre pärmen. ★900

De sista tre opaginerade sidorna med en bokkatalog från Horrn. Originalen, "Bemerkungen auf einer Reise von Leipzig bis London an eine Freundin", utkom i Leipzig 1783.

5. (CEDERBORGH, F.) **Uno von Trasenberg**. Berättelse af friherre Dolk. (I)-III. Strängnäs, A. J. Segerstedt, 1809-II. Liten 8:o. 104 + 88 + 55 s. Aningen nött samtida hfrbd med guldornerad rygg, brun titeletikett, grön nummerskylt och stänkta snitt. Ryggen ngt blekt upptill, främre pärmen med litet brytmärke och pärmhörnen stötta. Sporadiska lager- och småfläckar. Fläck i yttermarginalen på s. 35-44 i del I. ★1000

Författarens debut. Del II i andra upplagan från 1811. Tryckarens namn nämns inte i första delen. Fredrik Cederborgh (1784-1835) föddes i Östra Bors bruk i Lindesberg och var student i Uppsala och Lund. Han arbetade som kanslist, kopist och sekreterare samt drev mellan åren 1813-16 boktryckeri i Stockholm. Cederborgh utgav även tidningen "Anmärkaren" från 1816 till 1824, då utgivningsbeviset överflyttades på P. A. Granberg.

6. CHORÆUS, (M.) & WALLIN, (J. O.). **Omarbetade kyrko-psalmer**. Ny upplaga. Sthlm, C. Delén, 1812. 12:o. (6),236 s. Samtida ngt nött hfrbd med rikt guldornerad rygg och brun titeletikett av glättad papp. Ryggen aningen mörknad nedtill och pärmhörnen ngt nötta och stukade. En del lager- och småfläckar, se t.ex. på s. 47. Fuktfläckar på s. 71-82 och en gammal lagning i nedre marginalen på s. 225. Ur Robert Murrays bibliotek. ★500

Utgiven på A. Wiborgs förlag. Första upplagan utkom 1807. De senare upplagorna utvidgades successivt. Det här är den första samlade.

7. **Den svenska psalmboken**. Af konungen gillad och stadfästad år 1819. Sthlm, A. Gadelius, 1819. 8:o. (2),654,(5) s. Lätt nött samtida alrotsmarmorat skinnbd med sparsamt guldornerad rygg, bl.a. med en lyra, brunröd titel-etikett av glättad papp och grönstänkta snitt. Lite svag främre innerfals. Bra inlaga men med talrika vikta hörn. Liten pappersförlust i nedre hörnet på s.

119 och en del småfläckar, t.ex. på s. 639-41. Bra ex. med Joh. Bergenfalcks namnteckning. ★4000

Den första utgåvan av 1819 års psalmbok utkom i två olika format, det här är den större av dessa. Gadélius hann trycka minst två nya upplagor av boken samma år. Ytterligare upplagor utkom i bl.a. Göteborg, Kalmar, Jönköping, Nyköping och från Elmén & Granbergs tryckeri i Stockholm.

8. DURÆUS, S. **Utkast til föreläsningar öfver naturkunnigheten.** Uppsala, Kongl. acad. tryckeriet, (1759). 8:o. (4),204,(8) s. & 8 utvikbara grav. plr. Häftad och oskuren i samtida ngt fläckigt gråpappomslag med spår av handskrivnen etikett på ryggen. Titelsidan med småfläckar. Med enstaka gamla marginalanteckningar. Ren inlaga men första planschen har en stor lite brun-tonad fuktfläck. ★2250

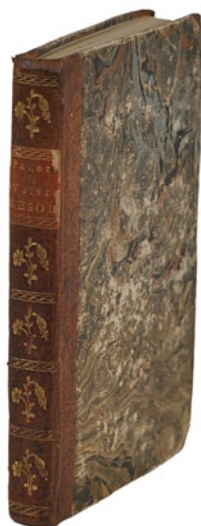
Duræus efterträdde Klingensstierna som professor i fysik vid Uppsala universitet. Hans "Utkast" användes enligt Lindroth länge "som grundbok vid den akademiska undervisningen. Den täcker utan matematiska krångligheter hela den moderna fysiken, även himmelsmekaniken; särskilt utförligt behandlas elektricitetsläran".

9. (EHRENSVÄRD, C. A.) **Resa till Italien,** åren 1780, 1781, 1782 samt de fria konstens filosofi. Strängnäs, A. J. Segerstedt, 1812. 12:o. (2),70,(2 blanka),73-142 s. Olivgrönt hklbd från 1900-talets första hälft med guldpräglad titeltext. Titelbladet småsolkigt och med en gammal lagning. Enstaka lagerfläckar. ★900

Första upplagan av "Resa till Italien" utkom 1786. Detta är andra upplagan. På s. 73-142 återfinns "De fria konstens filosofi" som även den utgavs första gången 1786.

10. GUSTAV III & SCHEFFER, (C. F.). **Briefwechsel zwischen sr. königl. Hoheit, dem Prinzen Gustav von Schweden,** und sr. Excellence, dem Herrn Reichsrath Grafen von Scheffer. Greifswald, A. F. Röse, 1772. 8:o. Grav. titelblad,(14),256 s. Med en grav. titelvinjett på s. 1. Hklbd från slutet av 1800-talet med guldornerad rygg och rödstänkta snitt. Lätt lagerfläckig. Det ngt gulnade titelbladet lite utbättrat i marginalerna och med smärre lagningar. Sista bladet med en fuktfläck i övre marginalen. Titelbladet med en beskuren namnteckning, "C W v Scho", och en namnteckning, "Hartvig", på ett medbundet gammalt eftersättsblad samt C. M. Carlanders exlibris. ★1750

Översatt av Thomas Heinrich Gadebusch som försett boken med en tryckt dedikation till Gustav III. Första upplagan utkom i Stockholm med fransk och svensk parallelltext 1771. Röse tryckte även en fransk utgåva 1772 och brevväxlingen översattes även till italienska 1773. Brevet är daterade mellan den 15 mars 1759 och den 23 augusti 1760. Carl Fredrik Scheffer (1715-86) var bl.a. guvernör för kronprins Gustav (III) och sedermera riksråd samt ledamot av Svenska akademien.

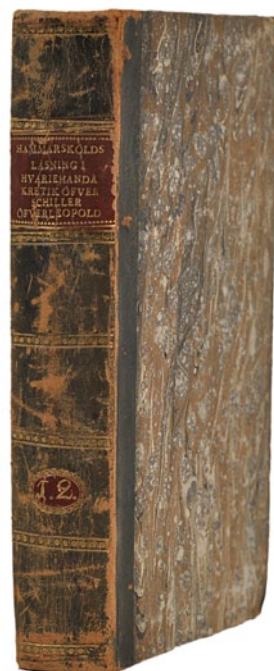

11. (HAGER, J.) **Resa från Warsau öfver Wien til Siciliens hufvudstad.** År 1794. Öfversättning. Uppsala, J. F. Edman, 1800. 12:o. VIII,134 s. + WAFER, L. **Dagbok och beskrifning af americanska näset,** dess invånare och fysiska märkvärdigheter. Öfversatt från engelskan med tilläggningar och upplysningar, af Samuel Ödmann. Uppsala, J. Edman, 1788. 12:o. (4),128 s. Litet samtida hfrbd med guldornerad rygg och brun titeletikett i glättad papp samt gula snitt. Titeletiketten med lite nagg. Första arbetet med enstaka småfläckar, några tråkiga fläckar i texten på s. 2 och 106 samt en pappersförlust i nedre marginalen på s. 49. Det andra arbetet med enstaka småfläckar. Med J. L. [?] Nymans namnteckning. ★1750

Första arbetet översatt efter den tyska upplagan från 1795 och med företal av Samuel Ödmann. Joseph Hager föddes i Tyskland men levde

större delen av sitt liv utomlands, bl.a. i Italien. Det andra arbetet översatt från "A new voyage and description of the isthmus of America".

12. HAMMARSKÖLD, L. **Läsning i hvarjehanda**. I-II. Skara, F. J. Leverentz, 1810. 8:o. 95,(2) + 96 s. + (HAMMARSKÖLD, L.) **Kritiska bref rörande herr canzli-rådet, C. G. af Leopolds samlade skrifter**. Kristianstad, F. F. Cedergréen, 1810. 8:o. (2),156,(2 blanka,3) s. + HAMMARSKÖLD, L. **Försök till en kritik öfver Friedrich Schiller**, betraktad som poet, häftdatecknare och filosof. Sthlm, A. J. Nordström, 1808. 8:o. 84 s. Nött men trevligt samtida mörkgrönt hfrbd med guldornerad rygg, mörkröd titeletikett och oval nummerskylt. Rödstänkta snitt. Ryggen repig och skinnet ytligt nött vid ytterfalsarna. Inlagorna med bruksspår och allmänt lite småfläckiga och solkiga. En del marginalnoteringar och understrykningar i blyerts och bläck. Delvis med råkanger i nedre marginalen. En liten bläckplump på s. 45-46 i det första arbetet. Det andra arbetet delvis ouppskuret. Titelbladet till det tredje arbetet delvis loss. Ett litet hål med bokstavs förlust på s. 79. Mindre pappersförorening i yttermarginalen och en bit in i texten på s. 67 i det sista arbetet. Med Otto von Feilitzens namnteckning daterad den 23 maj 1863. Bra samlingsband. *6500

Lundstedt Sveriges periodiska litteratur 384 för det första arbetet. Allt som utkom. Andra häftets titel avslutas med texten "utgifven af sällskapet Pro joco". Även detta häfte är dock utgivet av Lorenzo Hammarsköld. Han var vid denna tid livligt engagerad som publicist, inte minst sporrad av den nya tryckfrihetsförordningen och de nya strömningar inom litteraturen som började göra sig gällande i Sverige vid denna tid. Första häftet innehåller bl.a. Hammarskölds viktiga sonettcykel "Svenska skalder". Bland översättningarna återfinns "Några ord öfver resultaterne af fransosernes expedition till Egypten" (där bl.a. Åkerblads hieroglyfforskning refereras) och texter av t.ex. Goethe, Lukianos och Petrarca. I andra häftet publiceras bl.a. en omarbetad version av Lings "Kärleken" och en översättning av "Francesca och Paolo" ur Dantes "Inferno". Med sin hårda kritik av den i samtiden så högt skattade Leopold kastade sig Hammarsköld in i den litterära debatten och bröt samtidigt väg för den nya skolan.

13. HÜBNER, J. **Ett uttåg af herr Joh. Hübners frågor**, öfver then nya, medelåldriga och äldsta geographien, först på svenska öfwersatt af Canuto Nicolai Lenæo, men sedermera tilökt och continuerat til närwarande tid af Laurentio Salvio. Sthlm, P. J. Nyström. 1738. 8:o. (4),558,(2) s. Titelbladet tryckt i rött och svart. Trevligt men lätt nött samtida hfrbd med upphöjda bind och rödstänkta snitt. Några minimala maskhål upptill vid bakre falsen. Enstaka små lagerfläckar. Med några små fuktfläckar på s. 94-95 och ett litet hål på s. 163 med ett par bokstävers förlust. Bra ex. *1750

Johan Hübner (1668-1731) skrev ett flertal väl spridda historiska, kyrkohistoriska och geografiska översiktsverk och uppslagsverk, i huvudsak tänkta för skolundervisning. Hans världsbild och historieuppfattning kom att påverka hela Europa under 1700-talet. Originalen, "Fragen aus der alten und neuen Geographie", utkom första gången 1693 och blev mycket populärt. Den första svenska översättningen trycktes 1726. Ytterligare ett antal svenska upplagor utkom. Det här är den andra. Den är bearbetad av Lars Salvius (1706-73) som snart skulle låta tala om sig som Sveriges främste boktryckare, förläggare och bokhandlare.

14. [Pompadour] **Fru Pompadours lefwerne**, uti hwilket orsakerna til de förda krig, afhandlade fredslut, ambassader och underhandlingar wid de fläste europeiske hofwen, de hemliga hof-intriguer, samt generalers och ministrers characterer upptäckas och beskrifwas, som under de senare 20 åren, af konung

Ludvic den 15:des regering, i Frankrike förekomma. Författat af henne sjelf på fransyska, och öfversatt på svenska af L. L. S. I-II. Sthlm, C. Stolpe, 1768. 8:o. 207 + (2), 211-392, (8) s. Ngt nött samtida hfrbd med upphöjda bind, mörkbrunt infärgat titelfält och stänkta snitt. Ett minimalt maskhål upptill på ryggen som har en liten spricka nederst i bakre ytterfals. Insidan av främre pärmens med spår av bortskrapade äldre namnteckningar. Försättsbladet delvis loss och med rester av en gammal auktionsetikett. En gammal anteckning på eftersättsbladet. I första delen en fläck på s. 3-4 och på 119-20; i övrigt sporadiska småfläckar. Rättelserna införda med bläck. Med Ann och Kaj Borggrens exlibris. Ett inledande smutstitelblad saknas. ★1500

Darnton Corpus 429 för det franska originalet som trycktes i Liège 1766. Översatt av Daniel Axel Tilas. De avslutande åtta sidorna är rättelser och en bokhandelskatalog från Holmbergs boklåda. Madame de Pompadour (1721-64) var Ludvig xv:s officiella älskarinna och deras relation var en bidragande orsak till den franska monarkins impopularitet. Flera texter som denna spreds i samtiden, vilka utgavs vara självbiografier författade av någon av kungens mätresser.

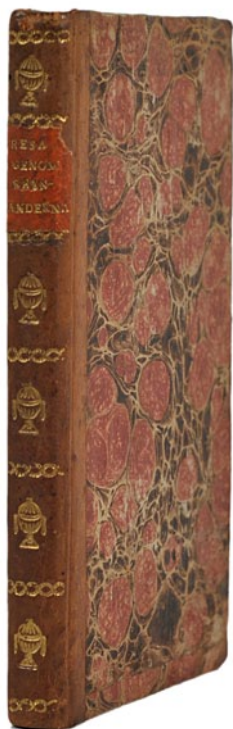
15. PONTIN, M. af. **Anteckningar öfver natur, konst och wetenskap**, på en resa genom Berlin och Harz till Naturforskande sällskapets möte i Hamburg, år 1830, samt återresa genom Köpenhamn. Sthlm, P.A. Norstedt & söner, 1831. 8:o. Litograferat porträtt, (6), IV, (1, I blank), 132, (1, I blank), 133-84, (4), 185-287, (1) s. & 1 litograferad plansch & 1 litograferat porträtt. Aningen nött samtida hfrbd med guldornerad rygg, röd titeletikett i mönsterpressad glättad papp och gula snitt. Titeletiketten med några nagg. Pärmhörnen stukade. Ställvis ngt lagerfläckig. En minimal reva i övre marginalen på s. 37, gammal lagad reva i yttermarginalen på s. 113 och en fläck i nedre marginalen på s. 263-66. ★900

Holmberg Bibliografi över J. J. Berzelius s. 109, nr 13. En tysk översättning utkom 1832. Porträtten föreställer A. von Humboldt respektive Lorentz Oken. Planschen föreställer "Utsigt af Harz vid Stekelberg". Resan företogs tillsammans med vännen J. J. Berzelius som är omnämnd på många håll i texten. Magnus Martin af Pontin (1781-1858) var läkare, förste livmedikus och vitter författare.

16. RÜDLING, J. G. **Det i flor stående Stockholm**, eller korteligen författad beskrifning öfver den nu för tiden widt-berömda kongl. svenska residence-hufwud- och handels-staden Stockholm, alt ifrån dess begynnelse in til närwarande tid/ utur åtskilliga tro-wärdiga historie-böcker och gamla monumenter, med flit och mycken möda sammandragen/ samt dem/ som älskare äro af historier och antiqviteter, til dienst utgifwen. Sthlm, J. L. Hornn, 1731. 8:o. (8), 366, (34) s. Titelbladet tryckt i rött och svart. + RÜDLING, J. G. **Supplement til thet i flor stående Stockholm**, eller: grundelig tilökning på then under förestående titul, af thetta wärckets auctore, anno 1731 utgifne historiska beskrifning öfver thenna widt berömda kongl. svenska residence- och hufwud-staden Stockholm, utur tro-wärdiga underrättelser och gamla monumenter, med flit och mycken mödo sammandragen, och them, som älskare äro af historien och antiqviteter, till dienst utgifwen. Sthlm, J. L. Hornn, 1740. 8:o. (16), 672, (80) s. Titelbladet och ett av dedikationsbladen tryckta i rött och svart. Två ngt nötta samtida marmorerade skinnbd med upphöjda bind, rikt guldornerade ryggar, röda titeletiketter och gröna nummerskyltar i marokäng samt röda snitt. En del av guldorneringen på ryggarna bortnötta. Bra inlagor med enstaka obetydliga småfläckar. Med Gustaf Bernströms och Gustaf Odenocrants exlibris. ★7500

Bygdén Landskapets Upland och Stockholms stads s. 57. Ågren Svensk biografisk uppslagslitteratur 2106. Akrel Stockholmiana 709. Warmholtz Bibliotheca historica Sueo-Gothica 313: "Verket är vidlyftigt nog; men icke desto mindre hvarken grundeligt, fullständigt eller pålitlegt." Översatt från tyskan av Nils Hufwedsson Dal och eventuellt Olof Lindsteen.

Dedikationerna som trycktes samtidigt med supplementet är bundna i denna del i stället för på dess tänkta plats i första arbetet. De avslutande två bladen i första delen är en förlagskatalog. Innehåller även en hel del personhistoriska uppgifter om t.ex. stadens präster och tjänstemän samt i kyrkorna begravda personer. Gunnar Bolin har uppmärksammat arbetet i "Stockholms uppkomst" och skriver: "En populär sammanfattning av tidens stockholmshistoriska vetande verkställde den till Stockholm inflyttade tyske informatorn Johann Georg Rüdling i sitt år 1731 i Stockholm utgivna arbete 'Det i flor stående Stockholm', vartill år 1740 utkom ett betydligt vidlyftigare 'Supplement'. Det utgör en historisk-topografisk beskrivning av huvudstaden samt innehåller dessutom en mångfald aktuella upplysningar i olika avseenden – i senare fallet givetvis av för nutida läsare större intresse. I själva verket ligger häri också arbetets stora betydelse: ända till 1800, då Elers' bekanta stockholmsbeskrivning började utkomma, var Rüdlings arbete det enda i sitt slag och har säkerligen bidragit att hos flera generationer stockholmare vidmakthålla eller uppväcka intresset för hemstadens historiska minnen på ett betydligt effektivare sätt än de lärda akademiska avhandlingarna på området, vilka för en större allmänhet voro både svårfattliga och svåråtkomliga, även om Rüdlings kompiloriska arbete som historisk källa ur nutida synpunkt äger ringa värde". Uppenbarligen har Gustaf Bernström givit boken till sin svärfars bror Gustaf Odenocrants (1863–1944). Denne är känd som en av Linköpings stiftsbiblioteks välgörare och skänkte stora delar av sitt bibliotek dit, bland annat en stor E. T. A. Hoffmannsamling.

17. SCHOPENHAUER, JOHANNA. **Anteckningar under en resa till Rhenfloden och dess omgifningar.** Öfversättning af O. F. W. Sthlm, H. G. Nordström, 1833. 8:o. (2), 213, (1) s. Samtida trevligt brunt hfrbd med gulddekorerad rygg i form av urnor och girlanger samt lite naggad röd titeletikett. Gröngula snitt. Ryggen med ett obetydligt maskhål. En hel del spridda lager- och smutsfläckar, inte minst mot slutet. Ett litet hål i marginalen på s. 11–12. Med J. F. Nathells namnteckning och Berndt Kallenbergs svaga namnteckning daterad Lund den 25 november 1852. Ett senare exlibris med bokstäverna "JCWT" och devisen "Amor sol animorum".

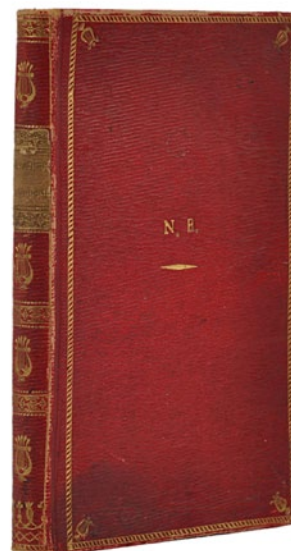
★1250

Utgiven på W. Isbergs förlag. Översättningen av O. F. von Vannqvist. Johanna Schopenhauer (1766–1838) anses vara den första tyska kvinna som försörjde sig på sitt författarskap. Hon var mor till filosofen Arthur Schopenhauer. Johan Fredrik Nathell (1778–1851) var assessor och regementsläkare i Skåne 1812–25, sedan husläkare på Trolle-Ljungby. Hans efterlämnade bibliotek såldes på auktion i Lund och Carlander citerar "Lunds veckoblad" som skrev att "en bättre konditionerad och isynnerhet på nyare svensk historisk och belletristisk litteratur rikhaltigare boksamling har icke på länge härstädes förekommit till föryttring". Bandet är av allt att döma bundet i Skåne.

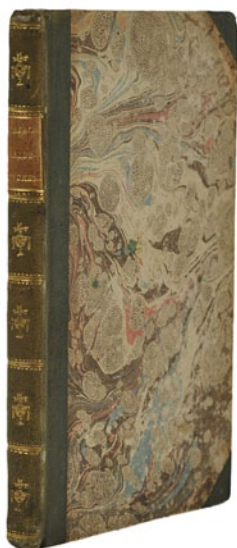
18. **Schwedische Dichtungen**, von Tegnér, Geyer, Atterbom und anderen berühmten Verfassern. Uebersetzt von Ludolph Schley. 1stes Heft. Göteborg. L. Torbjörnsson, 1825. 8:o. (8), 112 s. Samtida stiligt men något nött mörkrött saffianband med guldornerad rygg med lyror i fälten, grön titeletikett i mönsterpressad papp och ramtryck i guld med lyror i hörnen på pärmarna. Titeletiketten med litet nagg och pärmhörnen lite stötta. Något lagerfläckig, främst i övre marginalen. På tjockt papper. På frampärmen "N. B." i guldtryck. Med G. F. Peyrons vapenexlibris och Erik Wiréns exlibris.

★2000

Allt som utkom. Med tryckt dedikation till Martina von Schwerin. Innehåller bl.a. Tegnér's "Axel" och Atterboms

”Blommorna”. Gustaf Fredrik Peyron (1854-1934) var major vid Skånska husarregementet och en aktiv boksamlare. Hans fina barnbokssamling tillhör i dag Svenska barnboksintitutet i Stockholm.

19. SJÖBERG, N. L. *Skaldestycken*. Sthlm, A. Zetterberg, 1796. 8:o. XVI, 165 s. Elegant lätt nött samtida grönt halvmarokängbd med guldornerad rygg och brun titeletikett. Ryggen obetydligt blekt och med några små fläckar. Ren inlaga. Med Thorsten Laurins exlibris. ★1500

Nils Lorens Sjöberg (1754-1822), den förste innehavaren av stol nr 18 i Svenska akademien, diskuterar i förordet svensk verslära och uttalsprinciper.

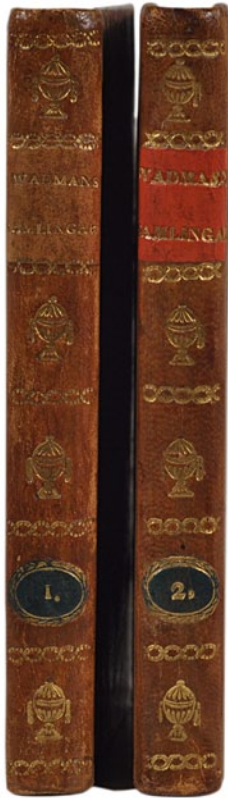
20. TOLLSTORP, J. P. *Beskrifning om Södermanland*. (I)-II. Sthlm, A. Wallin, 1837-38. 8:o. VII,(I), 220 + (4), 172 s. & 13 litograferade plr. Trevligt mörkt mönsterpressat samtida klbd med sparsamt guldornerad rygg och röda snitt. Pärmarna med några fläckar och lätt stötta hörn. Främre pärmerna med ett svagt brytmärke i nedre högra hörnet. Enstaka småfläckar. I första delen småfläckar i texten på s. 45-46 och några fuktränder på s. 49-62 samt sporadiskt därefter. En del pappersförluster i andra delen, t.ex. i nedre yttre hörnet på s. 17 och 25-27. Råkanter förekommer i nedre marginalen. Gamla lagningar i yttermarginalen på s. 149-51. Tillskrift på försättsbladet: ”till målarmästaren herr Lundberg, som ett minne af A. Göhle d. 23/4 63”. ★3000

Setterwall Svensk historisk bibliografi 6037. Essén Sörmländsk bibliografi s. 8. Allt som utkom. På planscherna avbildas mynt, runstenar och andra fornlämningar samt kartor och några vyer. Jacob Philip Tollstorp (1777-1848) ägnade sig åt en mängd olika yrken såsom handelsresande, gästgivare i Motala, klädesfabrikör i Borås, grosshandlare i Göteborg och handlande i Malmö. Som boktryckare i Vadstena utgav han ”Wadstena weckoblad” 1830-32 och flyttade sedermera vidare till Linköping där han utgav ”Östgötha tidning” och en beskrivning över staden. Efter en tvåårig vandring genom Södermanland kom han vid mitten av 1830-talet till Stockholm, där han utgav ”Tidning för landsorterna” och under en längre tid var han anställd som medhjälpare åt boksamlaren Jacob Westin. Slutligen blev han kommissarie vid Provisoriska sjukhuset. Från 1847 till sin död var han dessutom disponent för f.d. Schultz boktryckeri i Stockholm. Tollstorp har gått till eftervärlden som topografisk författare där hans främsta verk anses vara ”Beskrifning om Södermanland”. I sitt förord skriver han: ”Under de tvänne sistförflutna sommar har jag med mycken noggrannhet genomkorsat Nyköpings län, undantagande Österåker, Schyllinge, Floda, Näshulta och trakten utmed Mälaren ofvan Eskilstuna. Denna vandring har utgjort öfver 230 mil.”

21. TROLLE, H. af. *Kapten Thomas Darell*. Historiskt-romantiska skildringar från Gustaf IV Adolfs tid. I. Kejsarinnans medaljong. II. På Sveaborg. Sthlm, A. Bonniers boktryckeri, 1872. 8:o. 341 s. Lätt nött samtida hfribd med sparsamt guldornerad rygg. Ngt snedläst och ryggen aningen blekt. Ren inlaga. Med det Fleetwoodska exlibriset från Odensviholm. ★600

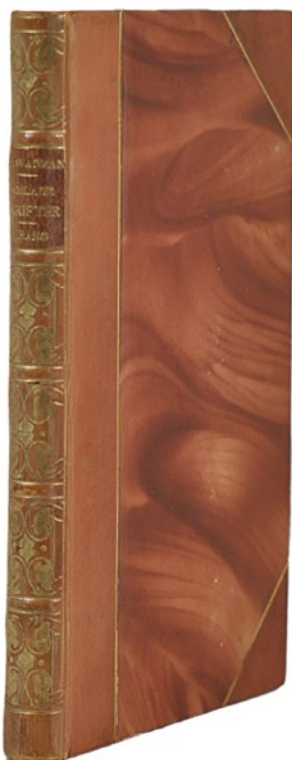
Utgiven på Albert Bonniers förlag.

22. WADMAN, J. A. **Samlingar**. Lekochalfvar. Göteborg, S. Wahlström, 1830. 8:o. Litograferat titelblad, 191, (1) s. & 3 litograferade notblad. + WADMAN, J. A. **Sednare samlingar**. 2. Lekochalfvar. Göteborg, C. Backman, 1835. 8:o. Litograferat titelblad, 188, (4) s. & 3 litograferade notblad. Två samtida hfrbd med rikt guldornerade ryggar, brun respektive röd titeletikett och gröna ovala nummerskyltar. Gröna respektive gula snitt. Första delen tryckt på blåtonat papper och med några småfläckar på s. 135-36 och 151-54. Den andra delen genomgående lagerfläckig och med en smärre pappersförlust i yttermarginalen på s. 187. Med J. F. Nathells namnteckning. *3500

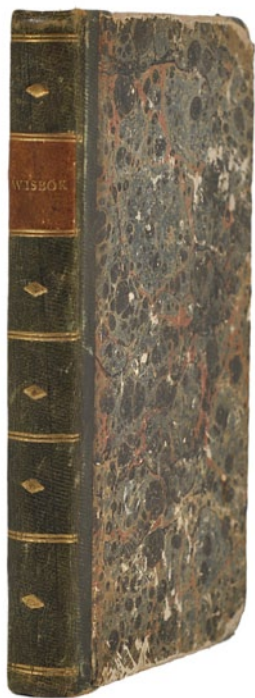
Schreber Svenska jaktens litteratur 401 för "Jägarelivet" i del 1. Schreber skriver uppskattande om Wadman: "Som skald har Wadman oftast blivit illa åtgången av herrar litteraturhistoriker. Karl Warburg säger dock: 'Det vore orätt att blunda för att denne bistre Diogenes har ett fint öra för naturens toner, håg för friluftslivet, helst som jägare i skog och dal'". Johan Anders Wadman (1777-1837) vistades några terminer i Lund och blev 1800 student i Åbo. Några år senare hade han hunnit med en längre utlandsresa och att förskingra hela sitt fadersarv. Han bosatte sig i Göteborg och hankade sig där fram till sin död med tillfälliga arbeten under beskydd av professor C. F. Weltzin. Som diktare är han mest känd för sina i bellmansk anda kvicka tillfällighetsverser. Hans samlade arbeten utgavs i större omfattning, om än delvis censurerade, av Herman Bjursten 1855, ånyo 1869 och 1877 av J. G. Carlén och C. H. Rydberg samt 1946 av J. V. Johansson. Som exempel på Wadmans kvickheter kan anföras: "Ack! Visst är det skönt, att stolt och modigt strida/ För den goda saken, för sitt fosterland;/ Till belöning sen, på knä vid kungens sida,/ Att få stryk och stjerna af hans hjelte-hand;/ Men att lemna bålen, innan den blir slut?/ Åh nej, äran väntar tills vi druckit ut". Johan Fredrik Nathell (1778-1851) var assessor och regementsläkare i Skåne 1812-25, sedan husläkare på Trolle-Ljungby. Hans efterlämnade bibliotek såldes på auktion i Lund och Carlander citerar "Lunds veckoblad" som skrev att "en bättre kon-ditionerad och isynnerhet på nyare svensk historisk och belletristisk litteratur rikhaltigare boksamling har icke på länge härstädes förekommit till föryttring". Banden är av allt att döma bundna i Skåne.

23. WADMAN, J. A. **Bihang till Joh. And. Wadmans Samlade skrifter**. Sthlm, Typografiska föreningens boktryckeri, 1855. 12:o. (2), xxv, (1 blank, 1, 1 blank), 154 s. Elegant lackat hfrbd med svagt upphöjda bind, rikt guldornerad rygg, brun titeletikett och marmorerade snitt (Hedberg). Ryggen ngt nött, blekt och lite flammig. Ren inlaga. Med Carl Guldstrands exlibris. *600
Utgavs av Herman Bjursten på J. L. Brudins förlag. I bihanget finner man författarens mer ekivoka alster, vilka enligt utgivaren är "i sitt slag [...] så oöfverträffliga, att de ingalunda borde lämnas åt glömskan". Dock bedömde han innehållet vara väl magstarkt för en bredare allmänhet och gav ut verserna på eget förlag i detta bihang "ämnadt att spridas till resp. subskribenter, som önska att lära känna den Wadmanska sångmön, äfven i dess ystraste sjelfsväld". Några ord och rader har emellertid Bjursten av tryckfrihetsskäl inte vågat ta med ens i denna upplaga, utan de representeras av "streck" i texten.

24. VALERIUS, J. D. **Visor och sångstycken.** I-II. Sthlm, Marquardska tryckeriet respektive O. Grahn, 1811. Liten 8:o. Grav. titelblad, 3-106 s. + grav. titelblad, (2), 102 s. Samtida marmorerat pappbd med brun ryggetikett i glättad papp. Ngt nötta falsar och pärmkanter samt liten bortriven bit av pärmappret på bakpärm. Enstaka lager- och småfläckar. En mörknad vaxljusfläck i yttre marginalen på s. 66 i första delen och en krossad liten samtida insekt i övre marginalen på s. 87 i andra delen. Hugo Falanders namnteckning på frampärmens insida. ★500

Första häftet i andra upplagan. Den första utkom 1809. Innehåller bl.a. "Till Finlands hjeltar", "Öfver freden", "Hebe på Paphos", "Folk-sång", "Den svenska visan", "Polyfemerne" och "Djurgården. Elegi" samt en rad dryckessånger.

25. **Wisbok, innehållande walda swenska sånger, jemte några norska och danska.** I-II. Sthlm, S. Rumstedt respektive Elmén och Granberg, 1817. 8:o. (6), 182 + (2), 124, (10) s. Ganska nött samtida grönt halvsaffianbd med sparsamt guldornerad rygg, brun titeletikett av glättad papp och gula, dammiga snitt. Pärmhörnen hårt stukade. Del I med en liten reva i nedre marginalen på s. 31, i övre marginalen på s. 57, en större reva i övre marginalen på s. 127, ett hål med minimal textförlust på s. 109 och en tråkig fuktfläck på s. 165-66. I del II en reva i nedre marginalen på s. 89 och 97 samt en reva med liten pappersförlust på s. 99. ★2000

En ny upplaga utkom 1820. Enligt osäker uppgift redigerad av C. F. Dahlgren. Utgivaren påpekar att han inte hämtat material från Geijers och Afzelius nyligen utkomna samlingar. Innehåller även material från samtida författare som exempelvis Franzén, Wallin, Silfverstolpe, Choræus och Hammarsköld. Den sistnämndes "Skridsko-farten", som tryckts fyra år tidigare i "Poetiska studier", återfinns här som "Skridsko-wisa": "Hur glad och lustig är vår fart/ wid sken af tända bloss!/ Deruppe Carlawagnens ljus, och böljan under oss!/ Med jernbeslagna dansar-skor,/ på hafwets spegelplan,/ wi skynda till en nordisk bal. -/ Raskt, bröder! sätten an." De danska och norska visorna återfinns tryckta på originalspråken på s. III-24 i andra delen.